

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 00	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 1/6	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.09		เรื่อง: การทำ Mark site		

1. วัตถุประสงค์ (Purpose)

- 1.1 เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยง เพิ่มความปลอดภัยให้ผู้ป่วยไม่ให้เกิดการทำหัตถการผิดชนิด , ผิดตำแหน่ง ผิดข้างและผิดคน
- 1.2 เพื่อกำหนดการทำสัญลักษณ์(Mark site)ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและสื่อสารให้บุคลากรในทีมรักษานำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
- 1.3 เพื่อให้บุคลากรทุกระดับมีแนวทางการปฏิบัติที่ความถูกต้องในการทำหัตถการให้ถูกตำแหน่ง ถูกหัตถการ ถูกคนและถูกข้าง โดยกำหนดให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร

2. ขอบข่าย (Scope)

แนวทางปฏิบัติงานฉบับนี้ครอบคลุมการบริการทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในที่ต้องมีการตรวจวินิจฉัยและรักษาที่มีการทำผ่าตัดเล็กและผ่าตัดใหญ่ (minor and major surgery) รวมถึงหัตถการที่ทำหัตถการต่างๆ ต้องมีการระบุตำแหน่งของอวัยวะที่จะทำให้ชัดเจน ในอวัยวะที่มี 2 ข้าง หรือ 2 ซีก เช่น แขนซ้าย , แขนขวา หรือ อวัยวะที่เป็นรยางค์ เช่น นิ้วมือ , นิ้วเท้า เป็นต้น

3. คำจำกัดความ (Definition)

Mark site คือการทำสัญลักษณ์เพื่อบ่งชี้ตำแหน่งที่จะทำหัตถการหรือการผ่าตัดเพื่อเป็นสื่อให้ทราบระหว่างกันของทีมผู้รักษาทุกคนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รับการผ่าตัดถูกคน ถูกข้าง ถูกตำแหน่ง

4. หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibility)

- 4.1 แพทย์ผู้ทำการผ่าตัด มีหน้าที่ตรวจประเมิน ผู้รับบริการก่อนทำการวินิจฉัยและผ่าตัด
- 4.2 พยาบาลที่ติดผู้ป่วยใน มีหน้าที่ตรวจสอบและประเมินซ้ำก่อนส่งผู้ป่วยมารับบริการที่ห้องผ่าตัด
- 4.3 ทีมห้องผ่าตัด-วิสัญญี มีหน้าที่ตรวจสอบซ้ำ ก่อนนำผู้รับบริการเข้าห้องผ่าตัด

ผู้จัดทำ..... หัวหน้างานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดและวิสัญญี	..... วันที่
ผู้อนุมัติ ..... หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล	..... วันที่
สถานะเอกสาร	

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 00	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 2/6	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.09		เรื่อง: การทำ Mark site		

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure)

5.1 แพทย์ผู้ทำการผ่าตัด ประเมินวินิจฉัยแล้วเห็นควรให้ทำการผ่าตัด

5.2 พยาบาลที่ตีผู้ป่วยใน ที่เป็นผู้เตรียมผู้ป่วย

5.2.1 ตรวจสอบการบ่งชี้ผู้ป่วยถูกต้องบ่งชี้ผู้ป่วยโดยใช้ 2 ตัวบ่งชี้ คือ ชื่อนามสกุล และ HN ผู้ป่วย

5.2.2 ทวนสอบการเซ็นยินยอมทำหัตถการ /การผ่าตัดที่ระบุรายละเอียดการผ่าตัดให้ตรงกับบันทึก การตรวจรักษาและคำสั่งการทำหัตถการ/การผ่าตัด ตรงกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ป่วยหรือผู้แทนตามกฎหมายของผู้ป่วย กรณีไม่มีผู้แทนตามกฎหมาย ถ้ามีข้อบ่งชี้ให้มีการผ่าตัดฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย แพทย์ผู้ทำหัตถการ สามารถทำหัตถการได้ หากไม่สมบูรณ์ต้องประสานผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้เรียบร้อย กรณีไม่มีการลงนามยินยอมอย่างสมบูรณ์ต้องไม่ส่งไปห้องผ่าตัด

5.2.3 Mark site การทำเครื่องหมายบ่งชี้ตำแหน่งหรือข้างที่จะทำหัตถการ/ผ่าตัด รายละเอียดดังนี้

5.2.3.1 Mark site กรณีเร่งด่วน OPD Case และไม่ได้จากหอผู้ป่วย อนุญาตทำที่หน้าห้องผ่าตัด

5.2.3.2 Mark site กรณีผู้ป่วยใน ในการผ่าตัดอวัยวะที่มีสองตำแหน่งแพทย์ผู้ทำผ่าตัดใช้ปากกา Mark site ตรงตำแหน่งที่ผ่าตัดเป็นเครื่องหมาย x (กากบาท)

5.2.3.3 Mark site กรณีผู้ป่วยในไม่รู้สีกตัว ให้ทวนสอบตำแหน่งกับพนักงานส่งผู้ป่วยที่มากับผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย

5.2.4 พยาบาลประจำทีมร่วมตรวจสอบความถูกต้องร่วมกับผู้ป่วยหรือญาติ ก่อนส่งผู้ป่วยมารับบริการที่ห้องผ่าตัด

5.2.5 เมื่อมาถึงห้องผ่าตัดพยาบาลห้องผ่าตัด ตรวจสอบอีกครั้ง เมื่อมาถึงห้องรอผ่าตัด หากพบว่าไม่ตรงกันกับเอกสาร ให้ประสานพยาบาลตึกและแพทย์ผู้ผ่าตัดเพื่อแก้ไข ถ้าถูกต้องให้ลงบันทึกในแบบบันทึกในแบบบันทึกการพยาบาลก่อนผ่าตัด

■ กรณีที่ไม่ต้องทำ Mark site อันเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. อวัยวะที่มีตำแหน่งเดียวของร่างกาย
2. การส่องกล้องกระเพาะอาหารส่วนต้น

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 00	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 3/6	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.09	เรื่อง: การทำ Mark site			

เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพ

1. อุบัติการณ์การผ่าตัดผิดคน ผิดข้าง ผิดตำแหน่ง เท่ากับ 0
2. อัตราการทำ Mark site เท่ากับร้อยละ 100

การตรวจสอบ

รายงานอุบัติการณ์ความเสี่ยงอุบัติการณ์การผ่าตัดผิดคน ผิดข้าง ผิดตำแหน่ง

วิธีการตรวจสอบ

ใบรายงานความเสี่ยงอุบัติการณ์การผ่าตัดผิดคน ผิดข้าง ผิดตำแหน่ง

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 00	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 4/6	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.09		เรื่อง: การทำ Mark site		

แบบประเมินสมรรถนะพยาบาลห้องผ่าตัด

เรื่อง การทำ Mark site

กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดและวิสัญญี โรงพยาบาลชุมชน

คำจำกัดความ (Definition)

Mark site คือการทำสัญลักษณ์เพื่อบ่งชี้ตำแหน่งที่จะทำการหัตถการหรือการผ่าตัดเพื่อเป็นสื่อให้ทราบระหว่างกันของทีมผู้รักษาทุกคนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รับการผ่าตัดถูกต้อง ถูกข้าง ถูกตำแหน่ง

รายการ	Knowledge	Attitude	practices
การทำ Mark site			√

เกณฑ์การประเมิน

ปฏิบัติ = 1 คะแนน   ไม่ปฏิบัติ = 0 คะแนน

พยาบาลห้องผ่าตัดต้องปฏิบัติครบทุกข้อ คิดเป็น 100% จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

ผลการประเมิน

- ผ่านการประเมิน
- โอกาสพัฒนา

แนวทางการพัฒนา

- ศึกษาข้อมูลและหาความรู้เพิ่มเติม
- ฝึกประสบการณ์กับผู้ชำนาญการ
- ประเมินซ้ำอีก 1 เดือน
- อื่น ๆ

.....

ลงชื่อ .....

ลงชื่อ .....

(.....)

(.....)

ผู้รับการประเมิน

ผู้ประเมิน

วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน .....

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 00	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 5/6	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.09		เรื่อง: การทำ Mark site		

แบบประเมินสมรรถนะพยาบาลห้องผ่าตัดเรื่องการทำ Mark site

ข้อรายการ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1. แพทย์ผู้ทำการผ่าตัด ประเมินวินิจฉัยแล้วเห็นควรให้ทำการผ่าตัด	.....	.....
2. พยาบาลที่ตักผู้ป่วยใน ที่เป็นผู้เตรียมผู้ป่วย	.....	.....
2.1 ตรวจสอบการบ่งชี้ผู้ป่วยถูกต้องบ่งชี้ผู้ป่วยโดยใช้ 2 ตัวบ่งชี้ คือ ชื่อนามสกุล และ HN ผู้ป่วย	.....	.....
2.2 ทวนสอบการเซ็นยินยอมทำหัตถการ /การผ่าตัดที่ระบุ รายละเอียดการผ่าตัดให้ตรงกับบันทึก การตรวจรักษาและคำสั่ง การทำหัตถการ/การผ่าตัด ตรงกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ป่วยหรือ ผู้แทนตามกฎหมายของผู้ป่วย กรณีไม่มีผู้แทนตามกฎหมาย ถ้ามี ข้อบ่งชี้ให้มีการผ่าตัดฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย แพทย์ ผู้ทำหัตถการ สามารถทำหัตถการได้ หากไม่สมบูรณ์ต้อง ประสานผู้เกี่ยวข้องดำเนินการให้เรียบร้อย กรณีไม่มีการลงนาม ยินยอมอย่างสมบูรณ์ต้องไม่ส่งไปห้องผ่าตัด	.....	.....
2.3 Mark site การทำเครื่องหมายบ่งชี้ตำแหน่งหรือข้างที่จะทำ หัตถการ/ผ่าตัดรายละเอียดดังนี้	.....	.....
2.3.1 Mark site กรณีเร่งด่วน OPD Case และไม่ได้จากหอ ผู้ป่วย อนุญาตทำที่หน้าห้องผ่าตัด	.....	.....
2.3.2 Mark site กรณีผู้ป่วยใน ในการผ่าตัดอวัยวะที่มีสอง ตำแหน่งแพทย์ผู้ทำผ่าตัดใช้ปากกา Mark site ตรง ตำแหน่งที่ผ่าตัดเป็นเครื่องหมาย x (กากบาท)	.....	.....
2.3.3 Mark site กรณีผู้ป่วยในไม่รู้สีกตัว ให้ทวนสอบตำแหน่ง กับพนักงานส่งผู้ป่วยที่มากับผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย	.....	.....
2.3.4 พยาบาลประจำดีกร่วมตรวจสอบความถูกต้องร่วมกับ ผู้ป่วยหรือญาติ ก่อนส่งผู้ป่วยมารับบริการที่ห้องผ่าตัด	.....	.....
2.3.5 เมื่อมาถึงห้องผ่าตัดพยาบาลห้องผ่าตัด ตรวจสอบอีก ครั้ง เมื่อมาถึงห้องรอผ่าตัดหากพบว่าไม่ตรงกันกับ เอกสาร ให้ประสานพยาบาลตึกและแพทย์ผู้ผ่าตัดเพื่อ แก้ไข ถ้าถูกต้องให้ลงบันทึกในแบบบันทึกในแบบบันทึก การพยาบาลก่อนผ่าตัด	.....	.....

เอกสารนี้เป็นสมบัติของโรงพยาบาลชุมชน ห้ามนำออกไปใช้ภายนอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 00	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 6/6	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.09		เรื่อง: การทำ Mark site		

ข้อรายการ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
<ul style="list-style-type: none"> ■ กรณีที่ไม่ต้องทำ Mark site อันเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. อวัยวะที่มีตำแหน่งเดียวของร่างกาย 2. การส่องกล้องกระเพาะอาหารส่วนต้น 	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>